

Emmy Vrieling-Teunter bespreekt het proefschrift van Bieke Schreurs

Citation for published version (APA):

Vrieling - Teunter, E. M. (2019). Emmy Vrieling-Teunter bespreekt het proefschrift van Bieke Schreurs: To learning architects of tomorrow: Social mechanisms that shape informal learning ties. *Velon Tijdschrift voor lerarenopleiders*, 40(3), 249-251. <http://velov.be/tvl/tijdschrift-voor-lerarenopleiders-403-2019/>

Document status and date:

Published: 01/01/2019

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 02 Dec. 2023

Open Universiteit
www.ou.nl

Social mechanisms that shape informal learning ties

Recensent: Emmy Vrieling-Teunter, Open Universiteit

Bieke Schreurs (2019). To learning architects of tomorrow: Social mechanisms that shape informal learning ties. Proefschrift. Heerlen: Open Universiteit. 186 pagina's, op te vragen via b.g.m.schreurs@uva.nl

Op 9 februari 2019 verdedigde Bieke Schreurs haar proefschrift getiteld *To learning architects of tomorrow: Social mechanisms that shape informal learning ties* aan de Open Universiteit in Heerlen. Haar proefschrift handelt over de manier waarop mensen informeel leren in relaties met anderen. Schreurs startte met het **waarom** van haar onderzoek. We leven in turbulente tijden. Alles om ons heen verandert in een snel tempo. Organisaties reorganiseren constant en de werkinhoud verandert continu. Om hierin te kunnen overleven moeten we blijven leren.

Dat geldt zeker ook voor het beroepsonderwijs, de context waarin het onderzoek plaats heeft gevonden. Hoe leren onderwijsprofessionals in het beroepsonderwijs? Naast het mooie aanbod aan formele trainingen en vormingen, zien we de laatste jaren steeds meer aandacht voor meer informele manieren van leren die ontstaan vanuit de dagelijkse contacten met andere mensen. Binnen het beroepsonderwijs wordt dit zichtbaar in een groeiende aandacht voor de ontwikkeling in de richting van een lerende gemeenschap.

Dit betreft een gemeenschap waarin professionals gestimuleerd worden om te leren van elkaar en van verschillende stakeholders. Scholen in het beroepsonderwijs zijn immers in potentie rijke ecosystemen met verschillende stakeholders zoals ouders en studenten, onderwijsadviseurs en vakinhoudelijke experts, het bedrijfsleven en de overheid. Het is echter niet evident dat onderwijsprofessionals in het beroepsonderwijs al deze relaties ook inzetten om te leren en er is nog weinig onderzoek gedaan om in kaart te brengen hoe in deze rijke ecosystemen informele leerrelaties tot stand komen. Scholen vragen zich dan ook af hoe zij kunnen evolueren tot leergemeenschap. Vanuit die vraagstelling heeft Schreurs haar onderzoek vormgegeven.

Schreurs definieert het leren als een proces van waarde creatie ingebed in informele relaties die mensen vormen rond werk gerelateerde thema's. Zij gaat er in haar onderzoek vanuit dat informele relaties het resultaat zijn van sociale mechanismen. Sociale mechanismen zijn een soort radarwerk dat ervoor zorgt dat informele leerrelaties tot stand komen. Schreurs vroeg zich dan ook af welke sociale mechanismen ervoor zorgen dat informele leerrelaties gevormd worden. Haar aanpak, gebaseerd op praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, maakte het mogelijk om in co-creatie met de praktijk, een complex proces zoals het vormen van informele leerrelaties beter te begrijpen. Ze voerde een diepteonderzoek uit aan de hand van een casestudie, maakte gebruik van sociale netwerkanalyse om menselijk gedrag om te kunnen zetten in wiskundige patronen en trianguleerde zowel kwantitatieve als kwalitatieve data om recht te doen aan de complexiteit van het vormen van informele leerrelaties. De **bevindingen** vanuit het onderzoek laten zien dat:

- ▶ informele leerrelaties minder at random zijn dan de term doet vermoeden, maar het resultaat zijn van het radarwerk van verschillende sociale mechanismen;
- ▶ fysieke nabijheid nog steeds heel belangrijk is, ook in onze wereld waarin alles online lijkt te gebeuren;
- ▶ werknemers met een formele coördinerende rol belangrijk zijn bij het slaan van bruggen;
- ▶ veel informele leerrelaties buiten de teamgrenzen leiden tot nog meer relaties, met andere woorden degenen die al populair zijn worden nog populairder;
- ▶ direct leidinggevenden een belangrijke plaats hebben in het netwerk van de professionals bij het bieden van motivatie, inspiratie en eigenaarschap;
- ▶ vertrouwen belangrijk is bij het vormen van informele leerrelaties.

En wat betekent dit alles nu voor de **onderwijspraktijk**? Informele relaties kunnen een waardevolle bron zijn voor professionals om te leren. Schoolorganisaties kunnen professionals ondersteunen in het uitbouwen van informele relaties om te leren, zowel binnen als buiten de organisatie. Maak informele leerrelaties bijvoorbeeld zichtbaar en kenbaar binnen de school en maak er ruimte voor binnen het beleid. Blijf hierin zoeken naar de juiste balans tussen faciliteren en formaliseren. Coördinatoren kunnen een verbindende (maar ook een blokkerende) rol spelen binnen de organisatie. Ook investeren in leerrelaties met externen is belangrijk want zij inspireren en geven toegang tot nieuwe kennis. De ware potentie van leren met externen kan echter nog veel verder gaan dan bevonden in het onderzoek. Leren met externen kan leiden tot het samen creëren van nieuwe kennis en het gezamenlijk transformeren van de praktijk. Het onderzoek was te vroeg om ook al te kijken naar de effecten van de vele initiatieven die zijn opgekomen de laatste jaren, zoals practoraten en open innovatieplekken waarin gezocht wordt naar meer samenwerking met het werkveld. Maar hier zit mogelijk wel veel potentie in. Als in deze initiatieven

rekening wordt gehouden met het radar werk van sociale mechanismen belangrijk bij het vormen van informele leerrelaties, zoals de nood aan wederkerigheid, het bouwen op bestaande leerrelaties, het creëren van vertrouwen, een gemeenschappelijke fysieke ontmoetingsplaats, en het inzetten van een coördinator die goed kan verbinden, kunnen dergelijke initiatieven professionals waarschijnlijk helpen om hun informele leerrelaties met het werkveld te verbeden en te verdiepen.

